DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)
25. september 1997 *

I sag C-237/96,

angående en anmodning, som Cour d'appel de Mons (Belgien) i medfør af EF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende straffesag mod

Eddy Amelynck m.fl.

og

Transport Amelynck SPRL, som civilretligt ansvarlig,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen og gyldigheden af Rådets forordning (EØF) nr. 222/77 af 13. december 1976 om fællesskabsforsendelse (EFT 1977 L 38, s. 1) og af Kommissionens forordning (EØF) nr. 223/77 af 22. december 1976 om gennemførelsesbestemmelser vedrørende fællesskabsforsendelse og regler om forenkling af denne (EFT 1977 L 38, s. 20),

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, J.L. Murray, og dommerne C.N. Kakouris (refererende dommer) og P.J.G. Kapteyn,

* Processprog: fransk.

generaladvokat: C.O. Lenz
justitssekretær: fuldmægtig L. Hewlett,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— tiltalte i hovedsagen Rinaldi, Boeki og Laznicka ved advokat Robert Himpler, Crainhem

— tiltalte i hovedsagen Poznantek, Leidensdorf, Flaks, Ak, Bromberg, Suffys, Cornet og Szczekacz ved advokat Marc Baltus, Bruxelles

— tiltalte i hovedsagen Scapardini ved advokat Huguette Remy-Libert, Bruxelles

— den belgiske regering ved kommitteret Jan Devadder, Ministeriet for Udenrigsanliggender, Udenrigshandel og Udviklingssamarbejde, som befuldmægtiget

— den tyske regering ved afdelingschef Ernst Röder, Forbundsøkonomiministeriet, som befuldmægtiget

— Rådet for Den Europæiske Union ved konsulent Maria Cristina Giorgi, Rådets Juridiske Tjeneste, som befuldmægtiget

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Michel Nolin, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtiget,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der i retsmødet den 25. juni 1997 er afgivet mundtlige indlæg af finansministeren ved advokat Bernhard van de Walle de Ghelcke, Bruxelles, af Poznantek, Leidensdorf, Flaks, Ak, Bromberg, Suffys, Cornet og Szczekacz ved advokat Marc Baltus, af Scapardini ved advokat Huguette Remy-Libert, af Rådet ved Maria Cristina Giorgi, og af Kommissionen ved Michel Nolin,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 26. juni 1997,

afsagt følgende

Dom

1 Ved dom af 28. juni 1996, indgået til Domstolen den 9. juli 1996, har Cour d'appel de Mons i medfør af EF-traktatens artikel 177 forelagt et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen og gyldigheden af Rådets forordning (EØF) nr. 222/77 af 13. december 1976 om fællesskabsforsendelse (EFT 1977 L 38, s. 1) og af Kommissionens forordning (EØF) nr. 223/77 af 22. december 1976 om gennemførelsesbestemmelser vedrørende fællesskabsforsendelse og regler om forenkling af denne (EFT 1977 L 38, s. 20).

2 Dette spørgsmål er blevet rejst under en straffesag, som den belgiske finansminister i 1991 indledte mod Eddy Amelynck, som er toldklarerer, og 29 andre personer, der var tiltalt for i perioden fra oktober 1984 til marts 1985 at have transporteret til og i Belgien at have besiddet konfektionsbeklædning fra Frankrig, men af ukendt oprindelse, uden at have fremlagt de fornødne dokumenter i forbindelse med varernes indførelse i Belgien.

3 Straffesagen blev rejst mod de tiltalte på baggrund af en undersøgelse, der blev gennemført i fællesskab af de belgiske told- og afgiftsmyndigheder og af direction nationale des enquêtes douanières françaises (told- og afgiftsefterforskningen i Frankrig, herefter »DNED«). I forbindelse med denne undersøgelse meddelte DNED ved telex af 13. marts 1985 de belgiske myndigheder sine resultater på grundlag af de husundersøgelser, som DNED havde gennemført hos visse tiltalte personer, nemlig:

»1. Udsmugling af tøj (oprindelse: Frankrig, destination: Belgien, navnlig Bruxelles), skønnet værdi: 5 000 000 FF i det ikke-forældede tidsrum.

2. Indsmugling af andet tøj (af spansk oprindelse, stammende fra Belgien) beregnet til forskellige kunder i Paris, skønnet værdi 2 000 000 FF.«

4 På baggrund af disse undersøgelsesresultater iværksatte det belgiske Finansministerium en strafferetlig forfølgning af de tiltalte ved Tribunal correctionnel de Tournai og stillede desuden krav om betaling af toldafgift af de pågældende indførsler med den begrundelse, at eftersom dokument T2 eller T2L, der er omhandlet i henholdsvis forordning nr. 222/77 og nr. 223/77, som fandt anvendelse på tidspunktet for de faktiske omstændigheder i hovedsagen, ikke var blevet fremlagt, kunne de tiltalte ikke føre bevis for, at de varer, som var blevet indført i Belgien, havde oprindelse i Fællesskabet.

5 Ved dom af 9. februar 1993 udtalte Tribunal correctionnel — idet den fastslog, at straffesagen var forældet — at de faktiske omstændigheder, der blev gjort gældende, var blevet godtgjort, og dømte derfor 28 af de tiltalte til betaling af toldafgifter med tillæg af morarenter.

6 20 af de dømte bestred, at de krævede toldafgifter skulle betales, da varerne ifølge dem havde oprindelse i Fællesskabet, og de har derfor iværksat appel af afgørelsen

ved Cour d'appel de Mons og har herved som bevis for varernes oprindelse henvist til det telex af 13. marts 1985 fra DNED, hvori varernes franske oprindelse var omtalt.

7 Idet den forelæggende ret var stillet over for de tiltaltes synspunkt på den ene side og på den anden side det belgiske finansministeriums opfattelse om, at fremlæggelse af et T2- eller T2L-dokument er den absolut eneste måde at bevise varernes fællesskabskarakter på, har retten besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Er fællesskabsforordningerne nr. 222/77 og nr. 223/77, der fastsætter princippet om, at beviset for en vares fællesskabskarakter — bortset fra de foreskrevne undtagelser — udelukkende kan føres med forsendelsesdokument T2, henholdsvis T2L, i overensstemmelse med EØF-traktatens artikel 9 og 10, og er forordningerne forenelige med artikel 37, stk. 2, og artikel 39, stk. 2, i forordning nr. 222/77, som tillægger resultatet af undersøgelser foretaget af en medlemsstats kompetente myndigheder samme beviskraft som resultatet af undersøgelser foretaget af de kompetente myndigheder i de øvrige medlemsstater?«

8 Henset til dets ordlyd og indhold bør dette spørgsmål opdeles i to.

Det første spørgsmål

9 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret oplyst, om det i forordning nr. 222/77 og nr. 223/77 fastsatte princip om, at beviset for en vares fællesskabskarakter — bortset fra de foreskrevne undtagelser — udelukkende kan føres med forsendelsesdokument T2 eller T2L, er i overensstemmelse med EF-traktatens artikel 9 og 10.

10 Det bemærkes i den henseende, at forordning nr. 222/77 foreskriver to procedurer for fællesskabsforsendelse. Som det fremgår af forordningens artikel 1, stk. 2, finder den første procedure, benævnt »ekstern fællesskabsforsendelse«, hovedsageligt anvendelse på varer, der ikke opfylder betingelserne i traktatens artikel 9 og 10, dvs. på varer fra tredjelande, som ikke befinder sig i fri omsætning i Fællesskabet. Det fremgår af samme forordnings artikel 1, stk. 3, at den anden procedure, benævnt »intern fællesskabsforsendelse«, hovedsageligt finder anvendelse på varer, der opfylder betingelserne i traktatens artikel 9 og 10, dvs. på varer, der har oprindelse i medlemsstaterne, eller som befinder sig i fri omsætning i Fællesskabet, og som benævnes »fællesskabsvarer«.

11 Ifølge artikel 12, stk. 1, i forordning nr. 222/77 skal varer, der skal transporteres efter reglerne om ekstern fællesskabsforsendelse, angives til forsendelse i en T1-angivelse.

12 Hvad angår intern fællesskabsforsendelse foreskriver artikel 39 i forordning nr. 222/77 de bevismidler, der gælder for denne type forsendelse, og i artikel 39, stk. 1, er det bestemt, at varer, der skal transporteres efter reglerne om intern fællesskabsforsendelse, skal angives til forsendelse i en T2-angivelse.

13 Eftersom der i forordning nr. 222/77 er angivet visse tilfælde, hvor ordningen om fællesskabsforsendelse ikke er obligatorisk, henhører fællesskabsvarer, der i disse tilfælde ikke transporteres efter reglerne om intern fællesskabsforsendelse, under forordning nr. 223/77, hvis artikel 1, stk. 8, foreskriver anvendelse af T2L-dokumentet, hvis indhold svarer til T2-dokumentet for intern fællesskabsforsendelse, som bevismiddel.

14 I artikel 9 i forordning nr. 222/77 bestemmes endvidere følgende: »Når bestemmelserne i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab angående frie varebevægelser i de tilfælde, der omhandles i denne forordning, kun

anvendes, såfremt der forelægges et dokument for intern fællesskabsforsendelse, der er udstedt som bevis for varernes karakter af fællesskabsvarer, vil vedkommende kunne få dette dokument udstedt efterfølgende hos de kompetente myndigheder i afgangsmedlemsstaten, når der foreligger skellig grund hertil.« I en tilsvarende bestemmelse, artikel 71, i gennemførelsesforordning nr. 223/77 er det ligeledes bestemt, at T2L-dokumentet kan udstedes efterfølgende.

15 Som Domstolen bemærkede i dom af 7. marts 1990 i sagen Trend-Moden Textilhandels (sag C-117/88, Sml. I, s. 631, præmis 19), indeholder traktatens artikel 9 og 10 ikke regler om bevismidler eller bevisbyrden for en vares fællesskabskarakter. Artiklerne overlader det til den afledte fællesskabsret at regulere disse spørgsmål.

16 Hvad angår disse bevismidler indfører forordning nr. 222/77 og nr. 223/77 den regel, at beviset for en vares fællesskabskarakter, medmindre der er foreskrevet undtagelse, udelukkende skal føres ved fremlæggelse af et T2-dokument eller et T2L-dokument (jf. ovennævnte dom i sagen Trend-Moden Textilhandels, præmis 14, og dom af 22.3.1990, sag C-83/89, Houben, Sml. I, s. 1161, præmis 17).

17 For så vidt angår bevisbyrden fremgår det af bestemmelserne i forordning nr. 222/77, at opgaverne i forbindelse med begæringer om udstedelse af disse dokumenter, i forbindelse med de fornødne angivelser og de øvrige formaliteter, der skal overholdes, såvel som fremlæggelsen af de pågældende dokumenter for de kompetente myndigheder samt ansvaret for, at forsendelsen gennemføres i overensstemmelse med reglerne, som hovedregel påhviler vedkommende part eller hans repræsentant [artikel 11, litra a), artikel 12, stk. 3, og artikel 13]. Disse bestemmelser, der er indeholdt i afsnit II vedrørende ekstern fællesskabsforsendelse i forordning nr. 222/77, finder ligeledes anvendelse på intern fællesskabsforsendelse i medfør af artikel 39, stk. 2, i forordning nr. 222/77, hvori det bestemmes, at for intern fællesskabsforsendelse gælder bestemmelserne i afsnit II tilsvarende, såfremt der ikke i artikel 40 og 41 er bestemt andet. Forordning nr. 223/77 indeholder for øvrigt tilsvarende bestemmelser, der finder anvendelse på T2L-dokumentet.

18 Som Domstolen udtalte i ovennævnte dom i sagen Trend-Moden Textilhandels, præmis 20, er den beskrevne ordning begrundet i nødvendigheden af at lette varebevægelserne inden for Fællesskabet, hvilket udgør et af de grundlæggende principper for det fælles marked. Det ligger inden for dette formål og kan derfor

ikke anses for stridende mod traktatens artikel 9 og 10, at der for de erhvervsdrivende, som principielt skal bære bevisbyrden, stilles ensartede og simple bevismidler til rådighed for varernes fællesskabskarakter, idet de samtidig indrømmes mulighed for endog at fremlægge disse beviser efter overskridelsen af grænsen.

19 Herefter bør det første spørgsmål besvares med, at det i forordning nr. 222/77 og nr. 223/77 fastsatte princip om, at beviset for en vares fællesskabskarakter — bortset fra de foreskrevne undtagelser — udelukkende kan føres med forsendelsesdokument T2 eller T2L, er i overensstemmelse med traktatens artikel 9 og 10.

Det andet spørgsmål

20 Med det andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret i det væsentlige oplyst, om det, uafhængigt af besvarelsen af det første spørgsmål, efter artikel 37, stk. 2, i forordning nr. 222/77 — ud over ved T2- og T2L-dokumenterne — desuden er tilladt at føre bevis for en vares fællesskabskarakter på grundlag af »resultatet af undersøgelser foretaget af en medlemsstats kompetente myndigheder i medfør af reglerne om fællesskabsforsendelse«.

21 Ifølge artikel 37, stk. 2, i forordning nr. 222/77, der omhandler ekstern fællesskabsforsendelse, men som i medfør af forordningens artikel 39, stk. 2, ligeledes finder anvendelse på reglerne om intern fællesskabsforsendelse, har resultatet af undersøgelser foretaget af en medlemsstats kompetente myndigheder i medfør af reglerne om fællesskabsforsendelse samme beviskraft i de øvrige medlemsstater som resultatet af undersøgelser foretaget af de kompetente myndigheder i disse medlemsstater.

22 Selv om det efter denne bestemmelse ikke er udelukket, at en medlemsstats kompetente myndigheders undersøgelsesresultater kan vedrøre en vares fællesskabskarakter, bemærkes det, at den ikke kan anses for at udgøre en undtagelse fra det ovennævnte princip, hvorefter beviset for en vares fællesskabskarakter — bortset fra de foreskrevne undtagelser — udelukkende kan føres med dokument T2 eller T2L.

23 Bortset fra de i forordning nr. 222/77 udtrykkeligt foreskrevne undtagelser, herunder bl.a. transport ad luftvejen (artikel 45), gennem rørledninger (artikel 46) og undtagelserne for varer indeholdt i rejsendes bagage (artikel 49), kan en medlemsstats kompetente myndigheders undersøgelsesresultater ikke anvendes som bevis for en vares fællesskabskarakter, da man herved ville genindføre en samtidig anvendelse af nationale administrative procedurer, hvilket den i sagen omhandlede ordning — som det fremgår af niende betragtning til forordningen — netop har formål at undgå. Det ville således stride mod formålet med den pågældende ordning at lægge til grund, at sådanne resultater kunne erstatte T2- og T2L-dokumenterne; dette formål er, som Domstolen udtalte i ovennævnte dom i sagen Trend-Moden Textilhandels, præmis 16, at lette transporten af varer inden for Fællesskabet ved forenkling og standardisering af formaliteterne ved overskridelse af de indre grænser.

24 Denne fortolkning støttes for øvrigt af artikel 9 i forordning nr. 222/77 og artikel 71 i forordning nr. 223/77, der omhandler efterfølgende udstedelse af T2-, henholdsvis T2L-dokumentet. Som Domstolen bemærkede i ovennævnte dom i sagen Trend-Moden Textilhandels, præmis 15, udtrykker disse bestemmelser fællesskabslovgivers hensigt, nemlig at udelukke andre bevismidler og samtidig lette ansøgerens opgave.

25 Det skal tilføjes, at det efter artikel 37, stk. 2, i forordning nr. 222/77 kræves, at medlemsstaternes kompetente myndigheders resultater skal være opnået på grundlag af undersøgelser af varer, der transporteres i medfør af reglerne om fællesskabsforsendelse, både intern og ekstern. Heraf følger, at beviskraften af sådanne resultater afhænger af, om varer som de, der er omhandlet i hovedsagen, er omfattet af reglerne om intern fællesskabsforsendelse. Dette kan imidlertid ikke være tilfældet for så vidt angår varer, der ikke ledsages af en angivelse til forsendelse i en T2- eller T2L-angivelse.

26 Herefter bør det andet spørgsmål besvares med, at det efter artikel 37, stk. 2, i forordning nr. 222/77 ikke er tilladt at føre bevis for en vares fællesskabskarakter på grundlag af resultatet af undersøgelser foretaget af en medlemsstats kompetente myndigheder i medfør af reglerne om fællesskabsforsendelse.

Sagens omkostninger

27 De udgifter, der er afholdt af den belgiske og den tyske regering, af Rådet for Den Europæiske Union og af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt af Cour d'appel de Mons, ved dom af 28. juni 1996, for ret:

1) Det princip, der er fastsat i Rådets forordning (EØF) nr. 222/77 af 13. december 1976 om fællesskabsforsendelse og i Kommissionens forordning (EØF) nr. 223/77 af 22. december 1976 om gennemførelsesbestemmelser vedrørende fællesskabsforsendelse og regler om forenkling af denne, hvorefter beviset for en vares fællesskabskarakter — bortset fra de foreskrevne undtagelser — udelukkende kan føres med forsendelsesdokument T2 eller T2L, er i overensstemmelse med EF-traktatens artikel 9 og 10.

2) Efter artikel 37, stk. 2, i forordning nr. 222/77 er det ikke tilladt at føre bevis for en vares fællesskabskarakter på grundlag af resultatet af undersøgelser foretaget af en medlemsstats kompetente myndigheder i medfør af reglerne om fællesskabsforsendelse.

Murray Kakouris Kapteyn

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 25. september 1997.

R. Grass J.L. Murray

Justitssekretær Formand for Fjerde Afdeling

I - 5122